

มะค่าโมง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Azelia xylocarpa* (Kurz) Craib
 ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE - CAESALPINIOIDEAE
 ชื่อพื้นเมือง เขง เเบง มะค่าใหญ่ มะค่าหลวง มะค่าหัวคำ

ไม้ยืนต้น ขนาดใหญ่ สูงประมาณ 15-30 ม. เรือนยอดแผ่กว้าง แตกกิ่งก้านต่ำ เปลือกต้นสีเทาอมเหลือง แตกเป็นสะเก็ด เล็กๆ อายุมากมักจะมีปุ่มปมขรุขระกระจายรอบลำต้น

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายใบคู่ เรียงสลับ รูปไข่แกมรูปขอบขนาน ใบย่อยมี 3-5 คู่ เรียงตรงข้าม ขนาด 2-5 x 4-10 ซม. ปลายใบมนหรือเป็นติ่งแหลม โคนใบมน ยอดอ่อนมีขนเล็กน้อย หูใบเล็กร่วงง่าย

ดอก เป็นช่อแบบช่อกระจุกตามปลายกิ่ง สีแดงหรือแดงอมชมพู ช่อยาว 5-15 ซม. ทุกส่วนมีขนคลุมบางๆ กลีบเลี้ยง มี 4 กลีบ สีเขียวสด รูปขอบขนาน กลีบดอก มี 1 กลีบ สีแดง แผ่ออกเกือบกลม ส่วนโคนคอดเป็นก้าน เกสรตัวผู้ มี 7 อัน

ผล ฝักแห้ง ผิวหนาแข็ง สีน้ำตาลเข้ม-ดำ แตกเป็น 2 ซีก มี 2-4 เมล็ด ขนาด 2.5-3.5 ซม. ผิวมัน สีดำ เนื้อสีส้มหุ้มที่ปลายด้านหนึ่ง แข็งและหนา

สภาพนิเวศ พบในป่าเบญจพรรณชั้นใกล้ลำธารและป่าดิบแล้ง ยกเว้นภาคใต้ ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 500 ม.

สถานภาพ ไม้หวงห้ามธรรมดาประเภท ก.